

DEPARTAMENTO	Debuxo	
MATERIA OU ÁMBITO	Educación plástica, visual e audiovisual	
CURSO E GRUPOS	1º ESO A,B,C e D.	
PROFESORADO	Nélida Lejárraga Fernández	
LIBRO DE TEXTO	no	
	Ano de implantación	

Programación didáctica

1ºESO

Índice

Rexenerar co cursor no índice e premendo F9 (actualizar campos)

1.	Introdución e contextualización.....	3
2.	Contribución ao desenvolvemento das competencias clave.....	3
3.	Concreción, de ser o caso, dos obxectivos para o curso.....	8
4.	Concreción de cada estándar de aprendizaxe available:.....	15
5.	Concrecións metodolóxicas.....	38
6.	Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar.....	39
7.	Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción.....	360
	7.1 Criterios de avaliación	360
	7.2 Criterios de cualificación	382
	7.3 Criterios de promoción	404
8.	Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.....	44
9.	Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes.....	46
10.	Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados.....	46
11.	Medidas de atención á diversidade.....	46
12.	Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda.....	47
13.	Actividades complementarias e extraescolares.....	49
14.	Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora.....	49

1. Introducción e contextualización

Introdución xeral

Marco legal previo:

A Lei orgánica 8/2013, no capítulo III determina que se entende por currículo o conxunto de obxectivos, competencias, contidos, criterios de avaliación, estándares e resultados de aprendizaxe avaliábeis de cada unha das ensinanzas e etapas educativas reguladas pola citada Lei. O Real decreto 1105/2014, de 26 de decembro, establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato. O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

Segundo a Lei 8/2013, corresponde ao Goberno o deseño básico, en relación cos obxectivos, competencias, contidos e criterios de avaliación, estándares e resultados de aprendizaxe avaliábeis, co fin de asegurar unha formación común e o carácter oficial e a validez en todo o territorio nacional das titulacións ás que se refire esta Lei Orgánica. Non obstante, dentro dos límites establecidos polas Administracións, os centros docentes desenvolverán e complementarán, no seu caso, o currículo e as medidas de atención á diversidade establecidas polas Administracións educativas, adaptándoos ás características do alumnado e á súa realidade educativa co fin de atender a todo o alumnado.

De acordo co artigo 10 do RD 1105/2014, a finalidade da Educación Secundaria Obrigatoria consiste en acadar que os alumnos e alumnas adquiren os elementos básicos da cultura, especialmente nos seus aspectos humanístico, artístico, científico e tecnolóxico; desenvolver e consolidar neles hábitos de estudo e de traballo; prepararlos para a súa incorporación a estudos posteriores e para a súa inserción laboral e formalos para o exercicio dos seus dereitos e obrigas na vida como cidadáns.

A Lei Orgánica 3/2020, de decembro, pola que se modifica a Lei Orgánica 2/2006, de 3 de maio, de Educación, deroga a Lei Orgánica 8/2013 e prescinde dos estándares de aprendizaxe como elemento prescriptivo do currículo (art. 6 bis). Con todo, a Disposición transitoria segunda bis da devandita Lei Orgánica 3/2020 indica que estes estándares de aprendizaxe avaliábeis terán carácter orientativo ata a implantación das modificacións introducidas no currículo, na organización e nos obxectivos de EP, ESO e BAC.

Segundo o calendario de implantación da Lei Orgánica 3/2020, a introdución dos novos currículos comezará o curso 2022-2023; polo tanto, con excepción do carácter orientativo dos estándares de aprendizaxe, seguen vixentes o Real decreto 1105/2014, de 26 de decembro, que establece o currículo básico da Educación Secundaria Obrigatoria e do Bacharelato e máis o Decreto 86/2015, do 25 de xuño, que establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

A esta normativa curricular engádese este ano o Protocolo de Adaptación ao Contexto da COVID 19 nos centros de ensino non universitario de Galicia para o curso 2021/2022 e máis a Resolución do 10 de setembro de 2021, da Secretaría Xeral de Educación e Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para a adopción de medidas organizativas nos centros educativos como consecuencia da pandemia da COVID-19.

Área de educación plástica, visual e audiovisual:

Si noutras épocas históricas era a palabra, tanto na súa expresión oral como escrita, a principal forma de expresión e transmisión de ideas e sentimentos, non cabe dúbida de que, na época na que estamos inmersos, a imaxe cobrou un protagonismo sen precedentes en ningunha outra época da historia da humanidade.

A materia parte dos bloques impartidos na Educación Primaria no área de Educación Artística. A parte destinada á educación plástica xa anticipaba os mesmos bloques dos que parte a materia niso, baixo as denominacións de educación audiovisual, debuxo técnico e expresión artística.

- O **bloque Expresión Plástica** experimenta con materiais e técnicas diversas na aprendizaxe do proceso de creación. Inténtase dar ao alumnado unha maior autonomía na creación de obras persoais, axudando a planificar mellor os pasos a seguir na realización de proxectos artísticos, tanto propios como colectivos.
- No **bloque de Educación Audiovisual** Analízanse as características da linguaxe audiovisual desde o cal realízase a análise crítica das imaxes que nos rodean. Realízase tamén especial fincapé no uso das Tecnoloxías da Información e a Comunicación aplicadas á imaxe.
- No **bloque Debuxo Técnico** trasládanse coñecementos teórico-prácticos sobre diferentes formas xeométricas e sistemas de representación e aplícanse estes coñecementos á resolución de

Introdución xeral

problemas e á realización de distintos deseños.
Neste ano o centro participa no programa Edixgal.

2. Contribución ao desenvolvemento das competencias clave

Competencias clave do currículo de ESO

En liña coa Recomendación 2006/962/EC, do Parlamento Europeo e do Consello, de 18 de decembro de 2006, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, este real decreto baséase na potenciación da aprendizaxe por competencias, integradas nos elementos curriculares para propiciar unha renovación na práctica docente e no proceso de ensino e aprendizaxe. Propóñense novos enfoques na aprendizaxe e avaliación, que han de supoñer un importante cambio nas tarefas que han de resolver os alumnos e formulacións metodolóxicos innovadores. A competencia supón unha combinación de habilidades prácticas, coñecementos, motivación, valores éticos, actitudes, emocións, e outros compoñentes sociais e de comportamento que se mobilizan conjuntamente para lograr unha acción eficaz. Contéplanse, pois, como coñecemento na práctica, un coñecemento adquirido a través da participación activa en prácticas sociais que, como tales, pódense desenvolver tanto no contexto educativo formal, a través do currículo, como nos contextos educativos non formais e informais.

Adóptase a denominación das competencias clave definidas pola Unión Europea. Considérase que as competencias clave son aquelas que todas as persoas precisan para a súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a cidadanía activa, a inclusión social e o emprego. Identifícanse sete competencias clave esenciais para o benestar das sociedades europeas, o crecemento económico e a innovación, e descríbense os coñecementos, as capacidades e as actitudes esenciais vinculadas a cada unha de elas.

As competencias clave do currículo son as seguintes:

Comunicación lingüística (CL).

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).

Competencia digital (CD).

Aprender a aprender (AA).

Competencias sociais e cívicas (SC).

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (IE).

Conciencia e expresións culturais (CEC).

Na descrición do modelo competencial, é interesante incluír os "descriptoros competenciais" xa que supoñen unha reconfiguración dos contidos que facilita a súa aplicación no adestramento das competencias. As competencias non se ensinan, nin se estudan, adéstranse. Para iso hai que xerar situacións de aprendizaxe nas que o alumno aplique os coñecementos adquiridos.

Abordar cada competencia é inabarcable, para iso, as competencias rómpense en indicadores, que permiten abarcala. Os indicadores rómpense á súa vez en descriptoros. Para medir o grado de adquisición das competencias contamos con entre 3 e 6 descriptoros por indicador e os descriptoros transfórmanse en evaluables nas unidades didácticas a través dos desempeños competenciais (concretos, obxetivables e que nos indican o que debemos observar nas actividades deseñadas para cada unidade).

doutra banda, o desenvolvemento de valores presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos alumnos aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos podamos vivir.

As diferenzas substanciais entre alumnos, levarannos a traballar desde os diferentes potenciais que posúen aplicando as pertinentes Medidas de atención á diversidade, descritas no apartado correspondente da programación

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

Esta área contribúe á adquisición da competencia lingüística na medida que favorece a comprensión e a expresión oral e escrita ao promover o coñecemento e a utilización do vocabulario específico referido á expresión artística e ao explorar diferentes canles de comunicación.

Os descriptoros que fundamentalmente traballaremos son:

- *Comprender o sentido de textos orais e escritos técnicos e seguir secuencias de instrucións.*
- *Expresar oralmente con corrección, adecuación e coherencia.*

- *Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra e escoitar atentamente ao seu interlocutor.*
- *Manexar elementos da comunicación non verbal, ou en diferentes rexistros nas diversas situacións comunicativas.*
- *Utilizar o vocabulario axeitado para expresarse.*

Na programación, a competencia lingüística será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráfico.
- Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.s en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).
- Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada a obxectivo da actividade.
- Diferencia imaxes figurativas de abstractas.
- Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes.
- Distingue símbolos de iconas.
- Deseña un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas.
- Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación audiovisual.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA MATEMÁTICA E DAS COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIAS E TECNOLOXÍA

A área de Educación Plástica e Visual ofrece oportunidades ao alumno para utilizar a linguaxe simbólica, así como a profundización nos aspectos espaciais da realidade e a súa representación gráfica. Tamén se adestran procedementos relacionados co método científico, como o son a observación, a experimentación, o descubrimento, a reflexión e a análise.

Os descritores que fundamentalmente traballaremos son:

1. *Interactuar coa contorna natural de xeito respectuosa*
2. *Tomar conciencia dos cambios producidos polo home na contorna natural e as repercusións para a vida futura. vida futura.*
3. *Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable.*
4. *Aplicar métodos científicos rigorosos para melloral comprensión da realidade circundante nos distintos ámbitos.*
5. *Coñecer e utilizar os elementos matemáticos básicos: operacións, magnitudes, formas xeométricas.*
6. *Organizar a información utilizando procedementos matemáticos.*
7. *Resolución de problemas lóxicos sinxelos*

Na programación, esta competencia será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Traza rectas paralelas, transversais e perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión.
- Divide a circunferencia en seis partes iguais, usando o compás, e debuxa coa regra o hexágono regular e o triángulo equilátero que se posibilita.
- Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra e compás.
- Suma ou resta segmentos, sobre unha recta, medindo coa regra ou utilizando o compás.
- Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.
- Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz,

- bisectriz, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).
- Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.
 - Constrúe correctamente polígonos regulares de ata cinco lados, inscritos nunha circunferencia.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA DIXITAL

Dentro da área aparecen contidos que fan referencia á contorna audiovisual e multimedia, dando especial importancia ao uso de ferramentas tecnolóxicas para a creación de producións audiovisuais.

Os descritores que fundamentalmente traballaremos son:

1. *Empregar distintas fontes para a procura de información.*
2. *Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.*
3. *Elaborar información propia distinta da obtida a través de medios tecnolóxicos.*
4. *Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.*
5. *Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas.*
6. *Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.*
7. *Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías. Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.*

Na programación, esta competencia será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Deseña símbolos e iconas.
- Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais.
- Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás.
- Manipula imaxes dixitais de maneira sinxela

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA DE APRENDER A APRENDER

Esta materia contribuirá á competencia de aprender a aprender na medida en que favoreza a reflexión sobre os procesos e a propia experimentación creativa, xa que esta implica toma de conciencia das propias capacidades e recursos, así como a aceptación dos propios erros como instrumento de mellora.

Descritores prioritarios:

- *Xestionar os recursos e motivacións persoais en favor da aprendizaxe*
- *xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.*
- *Obter información segundo os seus intereses e necesidades*
- *Planificar os recursos e os pasos necesarios no proceso de aprendizaxe.*
- *Seguir os pasos establecidos e tomar decisións en función dos resultados intermedios que vai obtendo.*
- *Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.*
-

Na programación, a competencia de aprender a aprender será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.
- Recoñece formas xeométricas sinxelas a partir doutras orgánicas.
- Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.
- Traza as rectas que pasan por cada par de puntos, usando a regra, e resalta o triángulo que se

forma.

- Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.
- Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DAS COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

Esta área é unha boa ferramenta para potenciar a competencia social e cívica, na medida en que as producións artísticas pódense suscitar como traballo en equipo, sendo unha gran oportunidade para fomentar a cooperación, o respecto, a tolerancia....Por outra banda, o fomento da creatividade no aula leva a valorar diversos enfoques e formulacións.

Descritores prioritarios:

1. Aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto escolar.
2. Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.
3. Mostrar dispoñibilidade para a participación activa nos ámbitos establecidos.
4. Recoñecer a riqueza na diversidade de opinións e ideas.
5. Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.

Na programación, a competencia social e cívica será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias
- Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.
- Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compoñendoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.
- Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.
- Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.
- Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.
- Durante a realización do traballo o alumno está concentrado, esforzase e aproveita o tempo de traballo na clase.
- Durante as explicacións do profesor mantén unha actitude correcta, amosando interese e propiciando o ambiente adecuado para o proceso de aprendizaxe.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA EN SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPREENDEDOR

Esta área colabora en gran medida na adquisición do sentido de iniciativa e espírito emprendedor, xa que en todo proceso de creación hai que converter unha idea nun produto; e para iso hanse de desenvolver estratexias de planificación, de previsión de recursos, de anticipación e de avaliación de resultados. Este proceso sitúa ao alumnado ante un proceso que lle obriga a tomar decisións dun xeito autónomo. Todo isto, xunto co espírito creativo, a experimentación, a investigación e autocrítica, fomentan a iniciativa e o espírito emprendedor.

Descritores prioritarios:

1. *Optimizar recursos apoiándose en fortalezas propias.*
2. *Ser constante no traballo superando dificultades.*
3. *Xestionar o traballo en grupo, coordinando tarefas e tempos.*
4. *Priorizar a consecución de obxectivos de grupo a intereses persoais.*
5. *Mostrar iniciativa persoal para comezar a promover accións novas.*
6. *xerar novas e diverxentes posibilidades desde os coñecementos previos dun tema.*
7. *Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa.*
8. *Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos.*

9. *Asumir riscos no desenvolvemento de tarefas ou proxectos.*

Na programación, esta competencia será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.
- Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.
- Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.
- Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.
- Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e no cartabón.
- Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.
- Determina o baricentro, o incentro ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.

ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE QUE FORMAN PARTE DO PERFIL DA COMPETENCIA EN CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAI

A área de educación plástica, visual e audiovisual, contribúe, especialmente, a adquirir a competencia artística e cultural, xa que pon énfasis en ampliar o coñecemento dos diferentes códigos artísticos e na utilización das técnicas e os recursos que lles son propios. O alumnado aprende a mirar, ver, observar e percibir, e, desde o coñecemento da linguaxe visual, a apreciar os valores estéticos e culturais das producións artísticas. Por outra banda, contribúese a esta competencia cando se experimenta e investiga coa diversidade de técnicas plásticas e visuais e o alumno é capaz de expresarse a través da imaxe.

Descriptorios prioritarios:

1. *Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.*
2. *Apreciar a beleza das expresións artísticas e as manifestacións de creatividade e gusto pola estética no ámbito cotián.*
3. *Elaborar traballos e presentacións con sentido estético e claridade.*
4. *Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural e cara a aquelas persoas que contribuíron ao seu desenvolvemento.*
5. *Valorar a interculturalidade como fonte de riqueza persoal e cultural.*

Na programación, esta competencia será avaliable a través dos seguintes estándares de aprendizaxe:

- Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.
- Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.
- Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.
- Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.
- Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinces, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.
- Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.
- Divide un segmento en partes iguais, aplicando o teorema de Thales.
- Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.
- Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.
- Clasifica correctamente calquera polígono de tres a cinco lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.

3. Concreción, de ser o caso, dos obxectivos para o curso

Obxectivos de etapa		
<p>O RD 1105/2014 establece que os obxectivos do currículo son os referentes relativos aos logros que o estudante debe acadar ao finalizar cada etapa, como resultado das experiencias de ensino-aprendizaxe intencionalmente planificadas con ese fin (Cfr. Artigo 2). No artigo 10 do Decreto 86/2015 precísanse os obxectivos da ensinanza secundaria obrigatoria, que a seguir se concretan para este curso e materia, establecendo a súa correspondencia cos contidos e criterios de avaliación.</p>		
<p>Concreción dos obxectivos para o curso. Relación entre os obxectivos de etapa, os criterios de avaliación e os contidos.</p>		
<p>a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás demais persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática</p>		
<p>b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individual e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.</p>		
<p>c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou social. Rexeitar os estereotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.</p>		
<p>d) Fortalecer as súas capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relacións coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexuízos de calquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.</p>		
<p>e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e a comunicación.</p>		
<p>f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e da experiencia.</p>		
<p>g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.</p>		
<p>h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.</p>		
<p>i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.</p>		
<p>l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas importantes á cultura e á sociedade galega, ou a outras culturas do mundo.</p>		
<p>m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras persoas, respectar as diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social. Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.</p>		
<p>n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.</p>		
<p>ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüística e cultural como dereito dos pobos e das persoas, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.</p>		
<p>o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpersoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.</p>		
Obxet	CONTIDOS DA UNIDADE Didáctica 1	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
b/n	Elementos xeométricos fundamentais:	Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o

/o	punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.	cartabón, e habendo repasado previamente estes conceptos.
b/f/ n/o	Manexo das plantillas	Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, e habendo repasado previamente estes conceptos..
b/f/ n/o	Trazado de rectas paralelas.	Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, e habendo repasado previamente estes conceptos.
b/f/ n/o	Trazado de rectas perpendiculares.	Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, e habendo repasado previamente estes conceptos.
b/f/ g/o	Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás. Suma e resta de segmentos	Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.
b/f/ o	Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais .	<ul style="list-style-type: none"> • Dividir un segmento en partes iguais utilizando o teorema de Thales. • Estudar as aplicacións do teorema de Thales.
b/f/ n/o	Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana. Trazado.	<ul style="list-style-type: none"> • Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción. • Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra. Tamén utilizando regra, escuadra e cartabón • Coñecer lugares xeométricos e defínilos
b/n /o	Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano.	Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.
b/f/ n/o	Manexo do compás.	Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.
b/f/ n/o	Recomendacións para o manexo e conservación do compás.	Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.
b/f/ n/o	Trazado de rectas perpendiculares con el compás.	Trazar rectas que pasen por un punto e que sexan perpendiculares a outras dadas utilizando o compás.
b/f/ n/o	Trazado de rectas paralelas con compás.	Trazar rectas que pasen por un punto e que sexan paralelas a outras dadas utilizando o compás.
b/o	Ángulos. Clasificación de ángulos y posición relativas.	Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.
b/o	Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano.	Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.
b/f/ o	Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.	Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.

b/o	Trazado de ángulos con escuadra e cartabón.	Debuxar ángulos coa axuda das plantillas.
b/o	Trazado de ángulos con compás.	Debuxar ángulos coa axuda das plantillas
a/b /c/ d/g /m	Actitude creativa	Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.

Obxet.	CONTIDOS DA UNIDADE DIDÁCTICA 3	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
b/n/o	Triángulos: clasificación e propiedades.	Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dous seus ángulos.
b/f	Liñas e puntos notables dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos	Analizar as propiedades dos puntos e rectas característicos dun triángulo.
b/f/n/o	Construción de triángulos: dados os seus tres lados e dados dous lados e o ángulo que forman	Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).
b/f	Triángulo rectángulo: características e construción dun	Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dúas triángulos rectángulos, e aplicarlas con propiedade na construción destes.
b/n	Cuadriláteros: clasificación e propiedades.	Coñecer os tipos de cuadriláteros.
b/f/n	Construción de cuadriláteros	Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.
a/b/c/d/g/ m	Actitude creativa	Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.

Obxet.	CONTIDOS DA UNIDADE DIDÁCTICA 5	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
b/f/n	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos	Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.
b/f/n/o	Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.	Estudar e coñecer a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia. (hata oito lados , mínimo exixible, 5)
b/f/n/o	Manexo do compás. Dividir a circunferencia en tres, catro, cinco, seis, sete ou oito partes iguais, usando o compás.	Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.
b/f/n/o	Polígonos estrelados (5,6,7 e 8 puntas)	Estudar e coñecer a construción dos polígonos estrelados regulares inscritos na circunferencia. (fora dos mínimos)
a/b/c/d/g/m	Actitude creativa	Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.

Bloque temático 2- Comunicación Audiovisual.

Obxect.	CONTIDOS DE LA UNIDADE DIDÁCTICA 2	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
a/c/d/e/f	Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta-.	Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.
a/c/e/h/ñ/o	Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela.	Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación
a/d/e/f/h/o	Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.	Recoñecer as funcións da comunicación
a/c/f/l/o	Comunicación visual. Símbolos e iconas.	Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas
c/f/g/l/h/o	O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic	Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.
b/e/f/i	Informática ao servizo dos proxectos de deseño.	Elaborar documentos multimedia para presentar un tema ou proxecto, empregando os recursos dixitais de xeito axeitado.
a/b/c/d/g/m	Actitude creativa	<ul style="list-style-type: none"> Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.

Bloque temático 1- Expresión Plástica.

Obxect.	CONTIDOS DA UNIDADE DIDÁCTICA 4	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
b/f/n	Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano.	Identificar os elementos configuradores da imaxe.
b/f/n	Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións.	<ul style="list-style-type: none"> Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.
b/f/n	punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual.	<ul style="list-style-type: none"> Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.

b/f/n	Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade.	<ul style="list-style-type: none"> • Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña. • Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuras, etc.
b/f/n	Cualidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume.	<ul style="list-style-type: none"> • Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña. • Experimenta co volumen para crear mensaxes visuais
b/f/n	Volume	Experimenta co volumen para crear mensaxes visuais.
a/c/d/n /o	Elementos de expresión plástica: textura	Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuras, etc.
a/c/d/n /o	Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.	Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.
a/b/c/d /g/m	Actitude creativa	Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.

Object.	CONTENIDOS DE LA UNIDAD DIDÁCTICA 6	CRITERIOS DE AVALIACIÓN CURRICULARES
a/c/d/n/o	Elementos de expresión plástica: luz e cor.	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: l cores e claroscuras. • Experimentar coas cores primarias e secundarias.
a/f/n	A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva.	Experimentar coas cores primarias e secundarias.
a/f/n	Círculo cromático. Cores complementarias.	Experimentar coas cores primarias e secundarias.
a/c/d/n	Composición: elementos.	Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas
a/c/d/n	Ritmo na composición.	Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas

a/c/d/n	<p>Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas</p>	<p>Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.</p>
a/b/c/d/g/m	<p>Actitude creativa</p>	<p>Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.</p>

ACTIVIDADES PREVISTAS

	PRIMEIRO TRIMESTRE	SEGUNDO TRIMESTRE	TERCEIRO TRIMESTRE
1ª Unididade Didáctica	<p>Láminas e exercicios de debuxo técnico deseñadas como aplicación dos contidos impartidos .</p>	<p>Láminas e exercicios de debuxo técnico deseñadas como aplicación dos contidos impartidos .</p>	<p>Láminas e exercicios de debuxo técnico deseñadas como aplicación dos contidos impartidos .</p>
2ª Unididade Didáctica	<ul style="list-style-type: none"> Realización dun traballo contra a violencia de xénero Traballo de Nadal (deseño de obxecto decorativo / fotografía do obxecto / realización da felicitación de Nadal) 	<ul style="list-style-type: none"> Deseño da portada e contraportada da axenda escolar. Traballos propostos para :día da paz/ letras galegas. Traballo aplicación volumen e textura. <p><i>(As propostas dos traballos son orientativas, o profesor poderá deseñalas durante o curso en función das preferencias, capacidades e características do alumnado)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> Realización dun claroscuro sinxelo (aplicación contidos tema da luz). Traballo aplicación dos contidos no tema da cor . <p><i>(As propostas dos traballos son orientativas, o profesor poderá deseñalas durante o curso en función das preferencias, capacidades e características do alumnado)</i></p>

4. Concreción de cada estándar de aprendizaxe available:

PRIMEIRO TRIMESTRE : Unidade didáctica 1. Elementos xeométricos fundamentais .Unidade didáctica 2. A Comunicación Visual: A Publicidade e o deseño

Enfoque do trimestre: Neste primeiro trimestre traballarán contidos pertencentes aos seguintes bloques: Debuxo técnico e Comunicación audiovisual. O bloque de Debuxo técnico neste primeiro trimestre presenta contidos relacionados co manexo das escuadras e do compás e o coñecemento de contidos , trazados básicos e actividades de práctica e de aplicación de ditos contido e trazados. O deseño da unidade didáctica de Comunicación audiovisual está orientado a facer posible que o alumno realice traballos en formato dixital . A unidade comeza proporcionando ao alumno unha base teórica para poder realizar os traballos .Os contidos escollidos se centran en conseguir que o alumno coñeza aspectos básicos a comunicación visual e mais en concreto a linguaxe publicitaria e do deseño (recursos visuais, técnicas...) . A unidade continúa cunha guía de manexo do programa de manipulación da imaxe necesario e unha serie de actividades prácticas deseñadas para conseguir que o alumno manexe o programa de forma aceptable. Finalizarán co desenvolvemento de traballos de creatividade.

Unidade didáctica 1. Elementos xeométricos fundamentais. (5 puntos da avaliación)						
OB X.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	Proc	Ponder	Comp.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ n ▪ o 	Elementos xeométricos fundamentais: punto, liñas e direccións. Posicións relativas entre rectas: paralelas, cortantes e perpendiculares.	Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano.	Comprende e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano..	PE	5%	C A A
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b 	Manexo da escuadra e cartabón	Construír distintos tipos de	Traza rectas paralelas, liñas a 45° e	PE	20%	C

<ul style="list-style-type: none"> ▪ f ▪ n ▪ o 	para o trazado de paralelas, perpendiculares e rectas a 45°.	rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, e habendo repasado previamente estes conceptos	perpendiculares a outra dada, que pasen por puntos definidos, utilizando escuadra e cartabón con suficiente precisión e limpeza.	TP	20%	M C C T
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ g ▪ o 	Concepto de medida. Operacións con segmentos coa axuda da regra ou utilizando o compás. Suma e resta de segmentos	Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.	Realiza correctamente a suma e diferenza de segmentos sobre unha recta medindo coa regra ou usando o compás.	PE	10%	C M C C T
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.10. Mediatriz dun segmento. A mediatriz como lugar xeométrico básico no plano. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.9. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB3.9.1. Traza a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón. 	PE	10%	C M C C T
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ o 	Teorema de Thales. Aplicacións do teorema de Thales para dividir un segmento en partes iguais .	Estudar as aplicacións do teorema de Thales.	Divide correctamente un segmento en partes iguais utilizando o teorema de Thales. Escala un polígono aplicando o teorema de Thales.	PE	15%	C C E C
	Lugares xeométricos fundamentais. Circunferencia, mediatriz, bisectriz e mediana. Trazado.	Cofecer lugares xeométricos e defínilos.	EPVAB3.11.1. Explica, verbalmente ou por escrito, os exemplos máis comúns de lugares xeométricos (mediatriz, bisector, circunferencia, esfera, rectas paralelas, planos paralelos, etc.).	PE	5%	CMCC T
<ul style="list-style-type: none"> b n o 	Circunferencia e círculo. A circunferencia como lugar xeométrico básico no plano	Cofecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.	EPVAB3.3.1. Constrúe unha circunferencia lobulada de seis elementos, utilizando o compás	TP	10%	CD
<ul style="list-style-type: none"> b o 	Ángulos. Clasificación de ángulos e posicións relativas. Trazado de	Comprender o concepto de ángulo a clasificación de ángulos agudos, rectos e	Identifica os ángulos de 30°, 45°, 60° e 90° na escuadra e o cartabón	PE	5%	CSIEE

	ángulos con escuadra e cartabón	obtusos				
	Bisectriz dun ángulo. A bisectriz como lugar xeométrico básico no plano	Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción	EPVAB3.7.1. Constrúe a bisectriz dun ángulo calquera, con regra e compás.	PE	10%	CMC CT
				TP	10%	
	Realizar operacións con ángulos. Medidas angulares. Transporte de medidas angulares.	Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.	EPVAB3.8.1. Suma ou resta ángulos positivos ou negativos con regra ou compás.	PE	20%	CCE C
				TP	20%	

Unidade didáctica 2. A Comunicación Visual: A Publicidade e o deseño”.

O BX.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	Proc.	Ponder.	Comp.
a c d e f	Imaxe e a comunicación visual. Iconicidade. Graos de iconicidade. Imaxe figurativa e imaxe abstracta-.	Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.	Diferencia imaxes figurativas de abstractas.	PE	20%	CCL
			Recoñece graos de iconicidade nunha serie de imaxes	PE	20%	CCL
			Crea imaxes con distintos graos de iconicidade baseándose nun mesmo tema.	TP	33,3%	CD
a	Comunicación visual.	Distinguir e crear tipos de	Distingue símbolos de iconas.	P	10	CCL

c f l o	Símbolos e iconas.	imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas		E E xer.*	%	
			Deseña símbolos e iconas	T P	33, 3%	CD
c f g i h o	O cómic: medio de expresión. Linguaxe do cómic	Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.	Analiza e sabe deseñar un cómic utilizando adecuadamente viñetas e lendas, globos, liñas cinéticas e onomatopeas. Indicadores: Analiza os recursos e elementos dun cómic Utiliza os recursos adecuadamente á hora de deseñar un cómic	E xer.* P E T P	20 % 33, 3%	CD
a c e h ñ o	Comunicación visual: características e elementos que interveñen nela.	Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación	Identifica e analiza os elementos que interveñen en actos de comunicación visual.	P E E xer.*	10 %	CCL
a d e f h o	Funcións das mensaxes na comunicación visual e audiovisual.	Recoñecer as funcións da comunicación	Distingue a función ou funcións que predominan en mensaxes visuais e audiovisuais	P E E xer.*	20 %	CD

SEGUNDO TRIMESTRE : Unidade didáctica 3. Triángulos e cuadriláteros. Unidade didáctica 4. Elementos Básicos de la Expresión Plástica (parte 1).

Enfoque do trimestre. Neste trimestre traballarán contidos pertencentes aos seguintes bloques: Expresión plástica e Debuxo técnico. Os contidos que se presentan en Expresión plástica son o punto, a liña, o volume e a textura como elementos plásticos. As unidades comezan cunha guía de observación aplicada a un modelo artístico ou plástico, con información teórica sobre o tema e as técnicas que se desenvolven na unidade; a continuación propóñense as actividades de práctica nas que se explican procesos de debuxo; e despois as actividades de aplicación ; as unidades finalizan cunha galería de imaxes e a continuación un traballo de creatividade. O bloque de Debuxo técnico neste trimestre presenta contidos relacionados triángulos e cuadriláteros, tamén con actividades de práctica e láminas de aplicación.

Unidade didáctica 3. Triángulos e cuadriláteros.						
B X.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	P r o c	P o n d e r .	C o m p
b n o	B3.13. Triángulos. Clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos. Propiedade fundamental dos triángulos.	B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.	EPVAB3.12.1. Clasifica calquera triángulo, observando os seus lados e os seus ángulos.	PE	5 %	CCEC
b f n o	B3.14. Construción de triángulos.	B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).	EPVAB3.13.1. Constrúe un triángulo coñecendo dous lados e un ángulo, ou dous ángulos e un lado, ou os seus tres lados, utilizando correctamente as ferramentas.	TP	3 5 %	CAA
				PE	3 0 %	
b	B3.15. Liñas e puntos notables	B3.14. Analizar as propiedades	EPVAB3.14.1. Determina o baricentro, o incentro	TP	2	CSIEE

f	dos triángulos. Alturas, medianas, bisectrices e mediatrices dos triángulos.	de puntos e rectas característicos dun triángulo.	ou o circuncentro de calquera triángulo, construíndo previamente as medianas, as bisectrices ou as mediatrices correspondentes.		0 %	
				PE	15 %	
b f	B3.16. Triángulo rectángulo: características e construción dun.	B3.15. Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplicalas con propiedade á construción destes.	EPVAB3.15.1. Debuxa un triángulo rectángulo coñecendo a hipotenusa e un cateto.	TP	5 %	CMCC T
				PE	5 %	
b n	B3.17. Cuadriláteros: clasificación e propiedades.	B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros.	EPVAB3.16.1. Clasifica correctamente calquera cuadrilátero.	PE	5 %	CCEC
b f n	B3.18. Construción de cuadriláteros.	B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.	EPVAB3.17.1. Constrúe calquera paralelogramo coñecendo dous lados consecutivos e unha diagonal.	TP	40 %	CAA
				PE	35 %	

Unidade didáctica 4. Elementos Básicos de la Expresión Plástica (parte 1).			
OBX	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Elementos configurativos da imaxe: punto, liña e plano. ▪ B1.2. Aprecio do uso que os/as artistas fan do punto, a liña e o plano para aplicalo ás propias composicións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Identificar os elementos configuradores da imaxe. 	<p>EPVAB1.1.1. Identifica e valora a importancia do punto, a liña e o plano, analizando de xeito oral e escrito imaxes e producións gráfico plásticas propias e alleas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. O punto como o elemento máis sinxelo na comunicación visual. ▪ B1.4. Posibilidades gráficas e expresivas da liña en relación ao seu trazado, o seu grosor ou a súa velocidade. ▪ B1.5. Calidades do plano como elemento compositivo e como construtor de volume. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña. 	<p>EPVAB1.2.1. Analiza os ritmos lineais mediante a observación de elementos orgánicos na paisaxe, nos obxectos e en composicións artísticas, empregándoos como inspiración en creacións gráfico-plásticas.</p> <p>EPVAB1.2.2. Experimenta co punto, a liña e o plano co concepto de ritmo, aplicándoos de forma libre e espontánea.</p> <p>EPVAB1.2.3. Experimenta co valor expresivo da liña e o punto e as súas posibilidades tonais, aplicando distintos graos de dureza, distintas posicións do lapis de grafito ou de cor (tombado ou vertical) e a presión exercida na aplicación, en composicións a man alzada, estruturadas xeometricamente ou máis libres e espontáneas.</p>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.6. Elementos de expresión plástica: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Expresar emocións utilizando 	<p>EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ d ▪ n ▪ o 	liña,	distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.	emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ c ▪ e ▪ f ▪ g ▪ n 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade. EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.

TERCEIRO TRIMESTRE : Unidade didáctica 5. Construción de Polígonos. Unidade didáctica 6. . Elementos Básicos de la Expresión Plástica (parte 2). Unidade didáctica 7. . Elementos Básicos de la Expresión Plástica (parte 3).

Enfoque do trimestre: Neste último trimestre traballarán contidos pertencentes aos seguintes bloques: Expresión plástica e Debuxo técnico. Os contidos que se presentan en Expresión plástica son os relacionados coa luz e a cor como elementos plásticos . A unidade do bloque de Expresión plástica comeza cunha guía de observación aplicada a un modelo artístico ou plástico, con información teórica sobre o tema e as técnicas que se desenvolven na unidade; a continuación propóñense as actividades de práctica, para logo seguir coas de aplicación; finaliza o traballo de cada unidade cunha galería de imaxes e a continuación os traballos de creatividade. O bloque de Debuxo técnico neste trimestre presenta contidos relacionados cos polígonos regulares e estrelados, tamén con actividades de práctica e de aplicación; e para finalizar o traballo de cada unidade, propónse tamén unha actividade de creatividade.

Unidade didáctica 5. Construción de Polígonos.						
OB X.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	Proc	Ponder	Comp.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n 	Polígonos. Polígonos regulares e irregulares. Clasificación dos polígonos	Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.	Clasifica correctamente calquera polígono de tres a oito lados, diferenciando claramente se é regular ou irregular.	PE	5%	CCEC
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ f ▪ n ▪ o 	Construción de polígonos regulares inscritos nunha circunferencia.	Estudar e coñecer a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.	Constrúe correctamente polígonos regulares de ata oito lados, inscritos nunha circunferencia.	PE	95%	CMCC T
b f n	Manexo do compás. Dividir a circunferencia en tres, catro, cinco, seis, sete ou oito partes	Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta	Divide a circunferencia en partes iguais, usando o compás, debuxando coa regra os polígonos correspondentes	TP	100%	

o	iguais, usando o compás	ferramenta			
	Actitude creativa	Amosar unha actitude autónoma e responsable, respectando as producións propias e alleas, así como o espazo de traballo e as pautas indicadas para a realización de actividades, achegando á aula todos os materiais necesarios.	Mantén o seu espazo de traballo e o seu material en perfecto estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	TI PE	
			Amosa unha actitude autónoma e responsable, respectando o traballo propio e alleo.	TI	

Unidade didáctica 6. Elementos Básicos de la Expresión Plástica (parte 2).						
B X.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	P r o c	P o n d e r	C o m p

a c d n o	B1.6. Elementos de expresión plástica: textura e cor.	B1.3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.	EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	TP	25%	CCL
a c d n	B1.9. A cor coma fenómeno físico e visual. Mestura aditiva e mestura substractiva. B1.10. Círculo cromático. Cores complementarias.	B1.5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.	EPVAB1.5.1. Experimenta coas cores primarias e secundarias, estudando a síntese aditiva e substractiva e as cores complementarias.	TP	10%	CSC
a c f o	B1.11. Texturas naturais e artificiais. Capacidade expresiva das texturas.	B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	EPVAB1.6.1. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.	TP	5%	CSIEE
b c e f g n	B1.12. Materiais e técnicas de debuxo e pintura. Técnicas plásticas: secas, húmidas e mixtas.	B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.	EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.	TP	25%	CCL
			EPVAB1.7.2. Utiliza o lapis de grafito e de cor, creando o claroscuro en composicións figurativas	TP	5%	CSC

			e abstractas mediante a aplicación do lapis de forma continua en superficies homoxéneas ou degradadas.			
			EPVAB1.7.3. Experimenta coas témperas aplicando a técnica de diferentes formas (pinceis, esponxas, goteos, distintos graos de humidade, estampaxes, etc.), valorando as posibilidades expresivas segundo o grao de opacidade e a creación de texturas visuais cromáticas.	T P	5 %	CCEC
			EPVAB1.7.4. Utiliza o papel como material, manipulándoo, resgando ou pregando, creando texturas visuais e táctiles, para crear composicións, colaxes matéricas e figuras tridimensionais.	T P	5 %	CAA
			EPVAB1.7.5. Crea co papel recortado formas abstractas e figurativas compóndoas con fins ilustrativos, decorativos ou comunicativos.	T P	5 %	CSC
			EPVAB1.7.6. Aproveita materiais reciclados para a elaboración de obras de forma responsable co medio e aproveitando as súas calidades gráfico-plásticas.	T P	5 %	CSC
			EPVAB1.7.7. Mantén o seu espazo de	T	1	CSC

			traballo e o seu material en perfecto orde e estado, e achégao á aula cando é necesario para a elaboración das actividades.	P	0 %	
--	--	--	---	---	--------	--

* Nesta unidade didáctica a ponderación a aplicar será : 100% traballo persoal debido ao carácter práctico dos contidos traballados.

Unidade didáctica 7. Elementos Básicos de la Expresión Plástica (parte 3).						
OB X.	CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALUACIÓN CURRICULARES	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE	Proc	Ponder	Comp.
5. 6. 7.	B1.7. Composición: elementos. B1.8. O ritmo na composición.	B1.4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.	EPVAB1.4.1. Analiza, identifica e explica oralmente, por escrito e graficamente, o esquema compositivo básico de obras de arte e obras propias, atendendo aos conceptos de equilibrio, proporción e ritmo.	PE	100%	CCL
			EPVAB1.4.2. Realiza composicións básicas con diferentes técnicas segundo as propostas establecidas por escrito.	TP	25%	CSIEE
			EPVAB1.4.3. Realiza composicións modulares con diferentes procedementos gráfico-plásticos en	TP	10%	CCEC CSIEE

			aplicacións ao deseño téxtil, ornamental, arquitectónico ou decorativo.			
			EPVAB1.4.4. Representa obxectos illados e agrupados do natural ou do ámbito inmediato, proporcionándoos en relación coas súas características formais e en relación co seu ámbito.	TP	20%	CCEC
8.			EPVAB1.3.1. Realiza composicións que transmiten emocións básicas (calma, violencia, liberdade, opresión, alegría, tristura, etc.) utilizando diversos recursos gráficos en cada caso (claroscuro, liñas, puntos, texturas, cores, etc.).	TP	25%	CCL
9.			10. EPVAB1.7.1. Utiliza con propiedade as técnicas gráfico-plásticas coñecidas aplicándoas de forma axeitada ao obxectivo da actividade.	TP	20%	11. C CL
12.	* Nesta unidade didáctica a ponderación a aplicar será : 70 % traballo persoal e 30% probas, debido ao carácter práctico dos contidos traballados					

13. Concrecións metodolóxicas

13.1 Concrecións metodolóxicas para o ensino presencial

Concrecións metodolóxicas

Principios metodolóxicos xerais.

A función do profesor na área da educación plástica e visual será a de crear situacións de aprendizaxe no ámbito da aula. Para isto, haberá de guiarse dunha serie de criterios metodolóxicos para o desenrolo das actividades de ensino e aprendizaxe, sen esquecer que cada momento e cada alumno require unha actuación particular e concreta á que os criterios metodolóxicos e a propia práctica docente deben dar cabida e que, así mesmo, existen multitude de opcións metodolóxicas que permiten alcanzar a consecución dos obxectivos propostos.

Os principios metodolóxicos a seguir serán os seguintes:

- Un dos aspectos fundamentais será a consecución, pola parte do alumno, dunha aprendizaxe significativa a través duna programación coherente, lóxica e debidamente adaptada a cada caso concreto.

O aprendizaxe irase construíndo a partir dunha programación coherente e lóxica. En cada unha das unidades didácticas se partirá dos coñecementos e experiencias previas do alumno. Ó comezo do curso realizarase unha avaliación inicial que determine o nivel de partida, desta forma, os conceptos que o alumno xa posúe sobre a realidade iranse completando e transformando coa información nova.

- Na área de educación plástica e visual un dos principais obxectivos e participar de forma activa no proceso de socialización do alumno..

Todos estes novos contidos e destrezas que o alumno foi adquirindo permitiránlle desenvolver a súa personalidade e integrarse na sociedade. A este mencionado proceso de "socialización" do alumno contribúese a través, entre outros, dos seguintes aspectos (que serán desenrolados nos seguintes apartados): A proposición de formulacións que fomenten o desenrolo do pensamento diverxente, o traballo en grupo, a creación dun clima aberto que se preste á busca e expresión de solucións creativas, a eliminación de estereotipos e actitudes discriminatorias na expresión visual e a demostración da dimensión práctica dos coñecementos adquiridos.

- E fundamental a proposición de formulacións que fomenten o pensamento diverxente.

Este tipo de propostas permite solucións do máis variado, todas elas igualmente válidas, conseguindo así un fomento da creatividade na busca da expresión persoal. Por outra banda, se consegue que o alumno comprenda e respecte outras formas de expresión diferentes á propia e que vexa que precisamente, nesta variedade é no que reside a riqueza da solución encontrada.

Intentaranse definir unha serie de propostas que o alumno poda resolver por si mesmo a través do "descubrimiento", que non resulten excesivamente complexas nin meramente repetitivas, solo de esta forma pódese conseguila adquisición dunha aprendizaxe significativa e o desenrolo da creatividade.

- Tratarase de detectar e eliminar calquera tipo de discriminación referida a calquera aspecto individual o social na aula. Rexeitarase calquera tipo de comportamento discriminatorio e estereotipado e tratarase de detectar estes nas mensaxes visuais propostas facendo unha lectura crítica dos mesmos co fin de superalos e na busca dunha expresión persoal o máis libre e orixinal posíbel.

- profesor haberá de ter sempre presente o principio de individualidade da ensino.

Nunca ha de esquecerse deste aspecto que no ensino resulta fundamental e haberá de lembrar que se educa a persoas concretas, en circunstancias concretas e nun determinado contexto, de modo que, as propostas e o traballo haberá de adaptarse, no posible, ás características dos alumnos e do entorno no que se traballe.

- Na aula haberá de crearse un ambiente aberto que parta do principio de flexibilidade.

O ambiente de traballo haberá de ser distendido e aberto, para que o alumno aporte solucións creativas terá que sentirse cómodo na aula. A postura do profesor haberá de ser flexible e así mesmo, a relación do alumno cos seus compañeiros nun clima de respecto mutuo que se fomentará coa colaboración entre alumnos e có traballo en grupo nalgunha das propostas.

- Procurarase que o alumno coñeza a dimensión práctica dos coñecementos adquiridos.

As actividades estarán deseñadas de maneira que o alumno vincule os coñecementos adquiridos ó medio e comprenda a utilidade dos mesmos.

- O profesor terá sempre presente a motivación do alumno como aspecto fundamental.

Xa que inserir ó alumno no proceso de ensino e aprendizaxe e quizais, o aspecto máis difícil da labor docente. Para conseguilo haberá de ter en conta todas as consideracións anteriores e facer na medida do posíbel, que o alumno

decida aspectos e opine sobre o seu proceso de ensino e aprendizaxe.

- Tratarase de evitar, en todo momento, levar a cabo un proceso de ensino compartimentado.

Polo que o departamento de artes plásticas tratará de colaborar con outros departamentos no deseño de actividades conxuntas e na distribución, o máis axeitada posíbel, dos conceptos a impartir que comparta cos outros departamentos.

- O fomento de la creatividad.

E unha das principais labores da área de Educación plástica e visual e conseguírase seguindo os principios anteriormente citados.

Os principios metodolóxicos enumerados toman forma a través dos seguintes modelos:

Modelos metodolóxicos:

1. Estratexias expositivas: Realizarase unha exposición dos conceptos que irá acompañada en todo momento de exemplos gráficos visualizados polo alumno a través de medios proporcionados polo profesor ou buscados e recompilados polos propios alumnos. Se partirá dos coñecementos do alumno para o deseño de cada unidade, permitindo a intervención do alumno de forma ordenada, non solo para a exposición das súas dúbidas seno tamén para compartir cos seus compañeiros as súas experiencias sobre os temas tratados, para fomentar a existencia dun ambiente aberto que fomente la creatividad.

2. Estratexias de indagación: Cada unidade irá acompañada da proposta de traballos, de extensión variable segundo a capacidade do alumno para o que existirán actividades de desenrolo e ampliación. A maior parte das actividades prácticas propostas realizaranse na aula co fin de que o alumno poda contar coa axuda do profesor cando o requira e para facilitar o seguimento do alumno por parte do profesor e valorar así o seu esforzo.

3. Trabajo por tarefas.

Finalmente, haberá de mencionarse que a finalidade do proceso educativo na Educación Plástica e Visual non e o de crear artistas, sino unha serie de valores que permitan ó alumno expresarse, neste caso de forma artística, e desenrolar a súa valoración e respecto ó entorno potenciado grazas a unha observación crítica.

13.2 Concrecións metodolóxicas para o ensino telemático

Concrecións metodolóxicas para o ensino telemático

Todas as actividades feitas na aula, serán colgadas tamén na Aula Edixgal do centro, para o uso dos alumnos, tanto os asistentes á aula, como aqueles que falten por motivos xustificadas, e teñan que seguir as clases de maneira telemática.

Ademais nesta materia pode que precisemos do uso de aplicacións para o intercambio de ficheiros de maior tamaño como son os de imaxe e video. O correo electrónico da clase dispón dunha carpeta drive e outras aplicacións.

Entre o material opcional do alumno, está un pendrive e uns auriculares para o seu uso personal. Tamén hai pendrives na aula, xa que son de fácil limpeza.

Tamén usaremos a cámara do equipo Edixgal, e a posibilidade de usar a pantalla táctil.

13.3 Concrecións metodolóxicas para o ensino semipresencial

Concrecións metodolóxicas para o ensino semipresencial

Se fora o caso, é aplicable o dito no punto anterior

14. Materiais e recursos didácticos que se vaian utilizar

Materiais e recursos didácticos

Os materiais e recursos didácticos son un dos factores determinantes da práctica educativa, con todo, haberá de ter sempre en conta que a propia práctica educativa define o tipo de recursos e medios necesarios, non ó contrario. A selección dos materiais e recursos necesarios deberá axustarse : ó contexto educativo, ás características do alumnado e os obxectivos que se haxan proposto.

Este curso participa no programa Edixgal ó nivel de 1º ESO, cos equipamentos correspondentes ofertados, que inclúen o computador do alumno e os libros de texto dixitais que utilizarase de maneira puntual. Además da aula virtual do programa.

Material didáctico

- Ilustracións, fotografías e vídeos e presentacións apoiando as explicacións teóricas do profesor, utilizando para proxección o canón instalado na aula.
- Canón , pantalla de proxección e ordenador portátil.
- Ordenador de mesa cos programas necesarios instalados.
 - Cámara conectada ao canón da aula para seguir explicacións prácticas do profesor.
 - Manequín articulado
 - Programas gratuitos de tratamento da imaxe instalados nas aulas de informática. (Gimp, Geogebra)
 - Scanner
 - Modelos de escayola para o debuxo do natural.
 - Material de consulta (monográficos de artistas ou de temas referentes as distintas materias adscritas ao departamento, libros de texto, publicacións ...)
 - Material para traballar o modelado: bases de modelado, barro, utensilios...
 - Pezas tridimensionais para favorecer a visión espacial do alumno (poliédros regulares, superficies de revolución, figuras...)
- Pizarra e tizas ou rotuladores de cores
- Fotocopias de exercicios que o alumno realizará e entregará ó profesor

Os seguintes materiais a utilizar polos alumnos:

- Lapis de grafito
- Rotuladores
- Lapis de cores
- Temperas e pinceis
- Láminas DINA e DINA3 de debuxo artístico
- Láminas DINA 4 de debuxo técnico
- Carpetas para apuntes e láminas
- Escuadras e cartabóns
- Compás
- Cartolinas de cores
- Botes e elementos de limpeza do material
- Ceras duras
- Tesoiras, cola, silicona
- Papel variado (traslúcido, decorado, folios cores...)
- Prensa, revistas e materiais de desperdicio
- Gomas de borrar...Sacapuntas

Haberá un material persoal que cada alumno deberá manter en condicións de uso todo o ano.

O departamento propón ademais ó alumno unha serie de libros de consulta que serven para ampliar materia e para o seu uso .

15. Criterios sobre a avaliación, cualificación e promoción

15.1 Criterios de avaliación

Avaliacións parciais

Criterios utilizados para avaliar ao alumno:

- B1.1. Identificar os elementos configuradores da imaxe.
- B1.2. Experimentar coas variacións formais do punto, o plano e a liña.
- B1.3. Expresar emocións utilizando distintos elementos configurativos e recursos gráficos: liña, puntos, cores, texturas, claroscuros, etc.
- B1.4. Identificar e aplicar os conceptos de equilibrio, proporción e ritmo en composicións básicas.
- B1.5. Experimentar coas cores primarias e secundarias.
- B1.6. Transcribe texturas táctiles a texturas visuais mediante as técnicas de frottage, utilizándoas en composicións abstractas ou figurativas.
- B1.7. Coñecer e aplicar as posibilidades expresivas das técnicas gráfico-plásticas secas, húmidas e mixtas: témpera, lapis de grafito e de cor; colaxe.
- B2.1. Recoñecer os graos de iconicidade en imaxes presentes no ámbito comunicativo.
- B2.2. Distinguir e crear tipos de imaxes segundo a súa relación significante-significado: símbolos e iconas.
- B2.3. Analizar e realizar cómics aplicando os recursos de adecuadamente.
- B2.4. Diferenciar e analizar os elementos que interveñen nun acto de comunicación.
- B2.5. Recoñecer as funcións da comunicación.
- B3.1. Comprender e empregar os conceptos espaciais do punto, a liña e o plano.
- B3.2. Construír distintos tipos de rectas, utilizando a escuadra e o cartabón, despois de repasar previamente estes conceptos.
- B3.3. Coñecer con fluidez os conceptos de circunferencia, círculo e arco.
- B3.4. Utilizar o compás, realizando exercicios variados para familiarizarse con esta ferramenta.
- B3.5. Comprender o concepto de ángulo e bisectriz e a clasificación de ángulos agudos, rectos e obtusos.
- B3.6. Estudar a suma e a resta de ángulos, e comprender a forma de medilos.
- B3.7. Estudar o concepto de bisectriz e o seu proceso de construción.
- B3.8. Diferenciar claramente entre recta e segmento tomando medidas de segmentos coa regra ou utilizando o compás.
- B3.9. Trazar a mediatriz dun segmento utilizando compás e regra, e tamén utilizando regra, escuadra e cartabón.
- B3.10. Estudar as aplicacións do teorema de Thales.
- B3.11. Coñecer lugares xeométricos e definilos.
- B3.12. Comprender a clasificación dos triángulos en función dos seus lados e dos seus ángulos.
- B3.13. Construír triángulos coñecendo tres dos seus datos (lados ou ángulos).
- B3.14. Analizar as propiedades de puntos e rectas característicos dun triángulo.
- B3.15. Coñecer as propiedades xeométricas e matemáticas dos triángulos rectángulos, e aplicalas con propiedade á construción destes.
- B3.16. Coñecer os tipos de cuadriláteros.
- B3.17. Executar as construcións máis habituais de paralelogramos.
- B3.18. Clasificar os polígonos en función dos seus lados, recoñecendo os regulares e os irregulares.

- B3.19. Estudar a construción dos polígonos regulares inscritos na circunferencia.

A avaliación levarase a cabo tendo en conta os obxectivos educativos e os criterios de avaliación, especificados nos estándares indicados nos cuarto punto da programación.

Ao inicio do curso realizarase unha avaliación inicial dos coñecementos e experiencias previas dos alumnos e alumnas, mediante unha proba inicial de trazados básicos. Esta avaliación servirá como punto de partida e referencia das aprendizaxes de cada un dos alumnos.

Ao longo do curso realizarase unha avaliación formativa, continua e integradora que permita coñecer, de forma inmediata, os fallos ou erros de aprendizaxe, para corrixilos.

Os procedementos que se van utilizar para avaliar son tres:

PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A) OBSERVACIÓN SISTEMÁTICA.

Entendemos que pode ser un procedemento de grande utilidade nesta materia. o instrumento que nos axuda a recoller a información e poder utilizala é a ficha do profesor

Con este procedemento avaliaranse os seguintes aspectos:

* Capacidade de traballo: avaliarase o esforzo e a dedicación posta na realización das actividades na clase. Valorarase a actitude de interese, aproveitamento do tempo dispoñible e variedade de producións.

* Traballo en equipo: avaliarase a capacidade de adaptación a un grupo de traballo, evitando personalismos e responsabilizándose das tarefas propias. Valorarase a actitude de flexibilidade e responsabilidade na consecución do traballo encomendado ao grupo.

* Actitude xeral: avaliarase a capacidade de relación co resto de individuos do grupo e a súa actitude coa materia. Valorarase a corrección nas formas e o respecto ás normas da aula. Ditas normas se darán a coñecer ao alumno, así como os aspectos que o profesor recollerá na ficha de cada un deles.

Estes indicadores son unha referencia básica para cualificar as actividades realizadas polos alumnos e o profesor utilizará os rexistros da ficha do alumno para determinar o nivel de adquisición dos estándares.

A) TRABALLO INDIVIDUAL

En cada unidade didáctica o alumno terá que facer unha serie de traballos que indicarán o nivel de adquisición dos procedementos e contidos impartidos na mesma.

Cada actividade poderá obter unha cualificación máxima de 10 puntos. Se o alumno desexa mellorar a cualificación poderá repetir a actividade pola súa conta. Considerarase como válida a nota máis alta das obtidas.

Valorarase, de forma significativa, a entrega das actividades nos prazos e datas previstos. A media de todas as actividades realizadas nunha avaliación será a cualificación correspondente a este apartado, nesa avaliación. En caso de que unha das actividades sexa de máis envergadura e conte máis para a media, o profesor avisarao ao formular a proposta de traballo.

C) PROBAS ESPECÍFICAS.

Utilizaranse naqueles casos que axuden a valorar a adquisición de certa clase de contidos. Serán un resumo dos contidos que se consideran necesarios para que os alumnos poidan interpretar a nova información.

Realizarase un mínimo dunha proba por avaliación e será necesario que o alumno obteña un mínimo de 4 puntos para que poida ser tida en conta e aprobar a avaliación.

Ao final do curso realizarase unha avaliación sumativa que integre os datos proporcionados pola avaliación inicial e a avaliación continua e que permita unha valoración global do progreso realizado polo alumno na consecución das capacidades sinaladas nos obxectivos xerais do ciclo e os específicos de cada un dos cursos.

Cualificación das Probas específicas: puntuarase cada unha das que se realicen sobre un total de 10 puntos, distribuídos en cada exercicio dependendo da entidade de cada un deles. Os alumnos coñecerán de antemán a puntuación outorgada a cada apartado da proba.

A media de todas as probas específicas que se realicen nunha avaliación será a cualificación neste apartado para esa avaliación. (que conforma un 40% da total obtida polo alumno).

Avaliación final

Aqueles alumnos ou alumnas que non superen a materia cada trimestre, poderán recuperala cun exame final.

O exame final serve para que o alumno teña unha nova oportunidade de recuperar a materia pendente. O exame estará estruturado de tal forma que permita ao alumno realizar a parte do exame que corresponda á parte da materia que ten pendente. Poderá examinarse: só dunha avaliación, de dous ou de todo (segundo o caso).

A proba final estará deseñada dacordo aos obxectivos e tratando de determinar se o alumno domina os mínimos establecidos polo deseño curricular base da materia que nos ocupa.

Avaliación extraordinaria

No caso de que a cualificación obtida polo alumno na avaliación ordinaria sexa de suspenso existe a posibilidade de recuperar a materia na convocatoria extraordinaria. No caso de que o alumno chegue a esta convocatoria será avaliado do seguinte modo:

O alumno realizará unha proba na que se reflectirá si ha adquirido os mínimos para obter una cualificación de "aprobado". Esta proba terá como referencia na súa creación os contidos e obxectivos mínimos con respecto do curso, e será cualificada tendo como referencia os criterios relacionados con ditos obxectivos e contidos reflectidos nos apartados correspondentes desta programación. Ademais de dita proba, o alumno deberá presentar o mínimo dos traballos que o profesor teña establecido para dito ano, o xeito de calcular a cualificación obtida será a seguinte : 50% parte práctica + 50% proba realizada.

(O alumno só deberá realizar aquelas actividades que, estando establecidas como mínimas para a convocatoria final de xuño, no tivera feito durante o curso, mantendo a nota das feitas e tendo que volver a facer para a convocatoria extraordinaria, só as que non entregou e as cualificadas negativamente).

No caso de que o alumno non demostre a adquisición dos mínimos e obteña novamente a cualificación de Suspenso nesta convocatoria ten mais oportunidades de recuperar a materia na convocatoria de pendentos (o seguinte curso).

15.2 Criterios de cualificación

Criterios de cualificación

A porcentaxe que corresponde a cada un dos procedementos de avaliación explicados anteriormente é o seguinte:

- Probas específicas: 40% da nota total obtida polo alumno.

Para a superación da materia o alumno haberá de aprobar as probas específicas de cada avaliación, obtendo unha cualificación mínima de 4 puntos en cada una de elas. A limpeza e a precisión nos trazados é un aspecto importante xa que terá incidencia na cualificación obtida polo alumno unha vez determinado o grao de adquisición do estándar.

Se o grupo necesita mais dunha proba por avaliación, a nota obtida será a media das probas realizadas. Na proba escrita terá que ir indicado o valor de cada exercicio ou cuestión proposta.

- Traballo individual do alumno Supón un 60% da nota total.

Para a superación da materia o alumno terá que presentar toda as actividades propostas na devandita avaliación. Se falta por entregar un traballo se fará a nota media, sendo a cualificación de dito traballo de 0 puntos, se falta máis de un traballo por entregar a cualificación en dita avaliación será de insuficiente, salvo causa xustificada (que pode ser debida a circunstancias especiais atravesadas polo alumno ou a unha adaptación á diversidade realizada polo profesor para adaptarse ás características deste).

Cada traballo poderá obter unha cualificación máxima de 10 puntos e a nota obtida será a media de cada un dos traballos presentados. En caso de que unha das actividades sexa de máis envergadura e conte máis para a media, o profesor avisarao ao formular a proposta de traballo.

Para avaliar cada un dos traballos utilizaremos os estándares da unidade á que pertence. Neste apartado é importante mencionar a utilidade da información recollida na ficha do profesor á hora de avaliar os traballos para indicar con exactitude o grao de adquisición dos estándares e definir así a cualificación obtida polo alumno.

Quedaría por recoller dentro deste apartado a importancia e a repercusión na cualificación de entregar os traballos na data definida. Neste aspecto o departamento ha decidido e así o fará saber aos alumnos, o seguinte:

Si o alumno entrega o traballo dentro da semana proposta para a entrega será avaliado cun máximo de 7 puntos. Se o retraso excede a semana, a máxima nota será 6 puntos. Se a entrega é fora da avaliación na que o traballo foi proposto a máxima cualificación posible será de 5 puntos.

Recompilación dos criterios de cualificación que o alumno debe coñecer :

- Necesaria a entrega de todos os traballos e actividades propostos para ser cualificado positivamente. (se falta por entregar un traballo se fará a nota media, sendo a cualificación de dito traballo de 0 puntos, se falta máis de un traballo por entregar a cualificación en dita avaliación será de insuficiente; O alumno pode entregar os traballos ata mediados da seguinte avaliación, modificando así a nota obtida ou recuperando a avaliación, segundo sexa o caso, cualificándose sobre 6 puntos, salvo excepción).

- Necesaria a obtención dun mínimo de 4 puntos tanto nas probas específicas realizadas para ser cualificado positivamente.

- Os traballos entregados fóra de prazo cualifícanse cunha nota máxima de 6 puntos (sempre baixo o criterio do profesor, no caso de existir causa xustificada, o profesor pode decidir manter o criterio corrección normal, sobre 10 puntos) e dun máximo de 5 puntos si a entrega é fora da avaliación na que foi proposto o traballo.

- O alumno pode repetir os traballos ou actividades as veces que desexe, sempre se lle terá en conta para realizar a nota media, a cualificación máxima obtida.

- A ficha do profesor rexistra a información necesaria para saber se o alumno respecta as "normas da aula", en caso de que isto non sexa así, suporá un desconto da nota obtida á hora de aplicar os estándares correspondentes.

Na cortiza da aula colocárase un impreso cos criterios de cualificación, ao lado deste as "normas de comportamento na aula", que completan a información.

Normas básicas de funcionamento na aula

1. Ser puntual á entrada e á saída de clase.
2. Comportarse adecuadamente durante es transcurso da clase, seguindo as indicacións do profesor
En xeral:
 - Ocupar sempre o lugar asignado polo profesor
 - non erguerse sen permiso
 - non falar durante as explicacións do profesor
 - Relacionarse de xeito adecuado e correcto con todos os membros da comunidade educativa (profesor, compañeiros, persoal non docente...)
 - pedir a palabra levantando a man respectando a quenda de intervención.
5. Utilizar o mobiliario e o material da aula correctamente
6. Manter impecables a mesa e a cadeira facendo uso da papeleira ao finalizar a clase.
7. Respetar tanto o traballo propio coma o alleo.
8. Presentar os traballos dentro do prazo indicado.
9. Traer os útiles e o material axeitados a cada actividade.

15.3 Criterios de promoción

Criterios de promoción

16. Indicadores de logro para avaliar o proceso do ensino e a práctica docente.

Indicadores de logro do proceso de ensino e da práctica docente		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: PLANIFICACIÓN		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Programa a materia tendo en conta os estándares de aprendizaxe previstos nas leis educativas.		
2. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.		
3. Selecciona e secuencia de xeito progresivo os contidos da programación de aula tendo en conta as particularidades de cada un dos grupos.		
4. Programa actividades e estratexias en función dos estándares de aprendizaxe.		
5. Planifica as clases de xeito flexible, preparando actividades e recursos axeitados á programación de aula e ás necesidades e os intereses do alumnado.		

6. Establece os criterios, procedementos e os instrumentos de avaliación e autoavaliación que permiten facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos seus alumnos.		
7. Coordínase co profesorado doutros departamentos que podan ter contidos afíns á súa disciplina.		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: MOTIVACIÓN DO ALUMNADO		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Proporciona un plan de traballo ao principio de cada unidade.		
2. Plantexa situacións que introduzan a unidade (lecturas, debates, diálogos...).		
3. Relaciona as aprendizaxes con aplicacións reais eou coa súa funcionalidade.		
4. Informa sobre os progresos acadados e as dificultades atopadas.		
5. Relaciona os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.		
6. Estimula a participación activa dos estudantes en clase.		
7. Promove a reflexión dos temas tratados.		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: DESENVOLVEMENTO DO ENSINO		
Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Resume as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova unidade ou tema con mapas conceptuais, esquemas...		
2. Cando introduce conceptos novos, relaciónaos, se é posible, cos xa coñecidos; intercala preguntas aclaratorias; pon exemplos...		
3. Ten predisposición para resolver dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fóra das clases.		
4. Optimiza o tempo dispoñible para o desenvolvemento de cada unidade didáctica.		
5. Utiliza axuda audiovisual ou de outro tipo para apoiar os contidos na aula.		
6. Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída cos estudantes.		
7. Desenvolve os contidos dun xeito ordenado e comprensible para os alumnos.		
8. Plantexa actividades que permitan acadar os estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.		
9. Plantexa actividades grupais e individuais.		
ASPECTO QUE SE AVALÍA: SEGUIMENTO E AVALIACIÓN DO PROCESO DE ENSINO-APRENDIZAXE		

Indicadores	Valoración	Propostas de mellora
1. Realiza a avaliación inicial a principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.		
2. Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica.		
3. Revisa, a cotío, os traballos propostos na aula e fóra dela.		
4. Proporciona a información necesaria sobre a resolución das tarefas e o xeito de melloralas.		
5. Corrixe e explica de forma habitual os traballos e actividades dos alumnos e dá pautas para a mellora das súas aprendizaxes.		
6. Utiliza criterios de avaliación abondo, que atenda de xeito equilibrado a avaliación dos diferentes contidos.		
7. Favorece os procesos de autoavaliación e coavaliación.		
8. Propón novas actividades que facilite a adquisición de obxectivos cando estes non teñan sido acadados suficientemente.		
9. Propón novas actividades de máis nivel cando os obxectivos teñan sido acadados con suficiencia.		
10. Utiliza diferentes técnicas de avaliación en función dos contidos, o nivel dos estudantes, etc.		
11. Emplea diferentes medios para informar dos resultados aos estudantes e ás familias.		

18. Organización das actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Actividades de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Como vimos xa en apartados anteriores da programación se o alumno obtén unha cualificación negativa nas convocatorias extraordinaria, ten a posibilidade de recuperar a materia a través das convocatorias de pendentes.

Unha vez que a materia forma parte das pendentes o alumno ten dúas posibilidades:

1. Existe a posibilidade de recuperar a materia pendente mediante dúas probas parciais. O centro fixará un calendario aproximado para a realización de ditas probas, para facilitar ó alumno a recuperación da materia e que poda íla recuperando de forma compartimentada.

2. O alumno poderá recuperar a materia nunha proba final no mes de maio (no caso de realiza-las probas por parciais e ter obtida cualificación de suspenso poderá igualmente presentarse á proba de xuño).

Para facilitar o seguimento dos alumnos de 2º ESO da materia pendente de 1º, selles matriculará un curso, ben na aula Edixgal, xa que todos os alumnos de 2º ESO dispón da computadora Edixgal.

A materia que nos ocupa é, ademais, una materia das denominadas "progresivas", isto quere dicir que si o alumno ten a materia de primeiro da ESO pendente e aproba a de terceiro, a de segundo quedalle automaticamente aprobada (o mesmo ocorre con terceiro e cuarto) pero o alumno terá que recuperar a materia na convocatoria de pendentes cando o curso no que se atopa non conta coa materia de educación plástica, visual e audiovisual no currículo ou cando esta sexa optativa e o alumno non a escolla.

En todo caso, o primeiro que ten que facer o alumno cunha materia pendente é poñerse en comunicación co xefe de departamento e así

poderán establecer con claridade o proceso de recuperación da materia pendente e o profesor indicar e proporcionar ao alumno o material necesario.

Como na convocatoria extraordinaria, as probas terán como referencia os obxectivos e contidos mínimos indicados na programación e serán corrixidas de acordo os criterios de avaliación correspondentes.

A cualificación obtida polo alumno será a nota numérica obtida na proba correspondente no caso de o alumno se presentase á proba de maio ou a media aritmética das cualificacións obtidas en cada unha das probas, no caso de que o alumno decidise presentarse ás probas por parciais

Co fin de facilitar o desenrolo das capacidades programadas nos obxectivos e facilitar a realización das probas de pendentes o Xefe/a do departamento de debuxo preparará exercicios por avaliacións nos que o alumno repasará os contidos e procedementos dos que vai ser avaliado. Ditos exercicios serán opcionais (o alumno poderá facelos ou non segundo decida) e deberán ser entregados ao departamento dúas semanas antes da data do exame para dar tempo a súa corrección e que o profesor poida aclarar erros e dúbidas ó alumno.

De tódolos xeitos, o xefe de departamento nas horas asignadas á xefaturas o fora do seu horario (sempre que sexa posible) atenderá ó alumnado coa materia pendente se este así o require.

19. Deseño da avaliación inicial e medidas individuais ou colectivas que se poidan adoptar como consecuencia dos seus resultados

Deseño da avaliación inicial
Recollido nos apartados 7.1 e 11 da programación.
Medidas individuais e colectivas
Recollido no apartado de : Medidas de atención á diversidade

20. Medidas de atención á diversidade

Medidas de atención á diversidade
<p>En colaboración co departamento de orientación se procurará detectar os casos dos alumnos que precisen medidas de atención especiais e elaboraranse actividades ó seu nivel para conseguir que poidan avanzar na súa aprendizaxe, manteñan a motivación e reforcen a súa autoestima.</p> <p>Unha das ferramentas para auxiliar na detección de alumnos con problemas é a avaliación inicial que, con carácter informativo, faise aos alumnos da ESO.</p> <p>Para atender á diversidade na aula o profesor haberá de ter en conta os seguintes aspectos:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Características dos alumnos no referente a : <ul style="list-style-type: none"> - Ideas previas dos alumnos - Potencial do alumno ante o aprendizaxe • Contexto psicocultural • Contexto físicoambiental • Estímulos e motivacións específicas <p>No desenrolo da práctica docente haberán de terse sempre presentes os principios básicos que conflúen na idea nuclear de que a educación e un proceso de construción no que, tanto o profesor como o alumno deben lograr a adquisición, pola parte do alumno, de aprendizaxes significativos. Para que isto sexa posíbel nunca se debe esquecer un dos principios básicos da educación : a "individualización ", educase a persoas concretas, en contextos concretos e con características e capacidades propias. De maneira que, para dar resposta ás necesidades que se plantexen na aula a programación planificada nun Primeiro momento haberá de adaptarse naqueles ámbitos que non alteren aspectos básicos do currículo, desta maneira, o proceso de ensino consegue dar resposta ás diferenzas existentes entre os alumnos modificando a metodoloxía, a secuenciación dos contidos, a forma de agrupamento na aula, as actividades etc...</p> <p>Por outro banda, non pode esquecerse a importancia da aplicación dos procedementos de avaliación que permitirá determinar tanto o grao de progreso acadado polo alumno como as dificultades que podan plantexarse e ,dista forma, poderase axustar a intervención pedagóxica ás necesidades dos alumnos.</p> <p>A natureza procedimental da materia que nos ocupa obriga a un seguimento continuo do traballo individual do alumno e permite detectar con mais facilidade tanto as deficiencias coma as características individuais e contemplala diversidade dentro da aula .</p> <p>Unha vez detectada a deficiencia ou o erro pode reconducirse a acción educativa en aqueles aspectos que non incumban aos básicos do currículo: Utilizando un tipo ou outro de actividades na proposta didáctica (actividades de</p>

desenrolo, de ampliación ou reforzo) , adaptando a temporalización ou a distribución de contidos proposta , flexibilizando agrupamentos de acción específica etc...No caso de que o profesor durante a avaliación formativa ou durante a fase de rexistro (na que revisa tanto os apuntamentos do alumno como os exercicios e as láminas propostas) detectase unha dificultade aplicaráselle o alumno medidas de reforzo específicas. Ditas medidas de reforzo poden ser dende novas propostas de exercicios, cambios na metodoloxía ou explicacións mais específicas (tanto durante o horario da materia como en horario non correspondente á materia, sempre que isto sexa posible). No caso de que ,aínda con medidas de reforzo, o alumno acade unha cualificación de non apto no exame de avaliación, existe a posibilidade de ir recuperando materia pendente ó longo do curso como xa se explicou no apartado anterior.

21. Concreción dos elementos transversais que se traballarán no curso que corresponda

Elementos transversais que se traballarán

TRATAMENTO DE FOMENTO DA LECTURA E COMPRESIÓN LECTORA

A través das clases o profesor tratará de despertar a curiosidade e o interese do alumno polo mundo da arte e lle proporcionará a bibliografía suficiente para satisfacer dita curiosidade.

Formarán parte de dita bibliografía, por unha banda libros de consulta e ampliación sobre os coñecementos impartidos na materia e por outro lado, libros que o departamento considere oportunos e interesantes segundo as propostas de traballos que se fagan aos alumnos: tratados específicos; lecturas entretidas que falen do mundo da arte de xeito tanxencial pero que podan despertar certos intereses no alumno; lecturas que permitan o coñecemento do contexto histórico de certos momentos artísticos e que poden resultar imprescindibles co fin de comprendelos; biografías de artistas sobre os que se traballa na clase etc...

O departamento ten prevista a realización de traballos baseados na lectura de certos libros co fin de profundar nela e poder traballar sobre o feito de que os alumnos expresen ideas ou sentimentos a través de imaxes xeradas por se mesmos.

O fomento da lectura dende a materia que nos ocupa é relativamente sinxelo si se logra despertar nos alumnos o interese polo coñecemento e comprensión profunda dos artistas, as súas obras e o contexto que os xera.

Desde as materias do departamento colaboramos no plan lector do centro, traballando coas seguintes recomendacións:

- Activar coñecementos previos e presuposicións antes da lectura.
- Traballar a lectura en voz alta.
- Necesidade de rere os textos as veces necesarias
- Elaborar glosario básico de temas específicos da materia
- Elaborar listados de conceptos non comprendidos.
- Usar o diccionario.
- Ensinar a seleccionar ou subliñar o mais relevante de cada apartado ou parágrafo (palabras clave).
- Ensinalos a analizar os recursos tipográficos para comprender mellor a organización do texto.
- Ensinar a xeneralizar/englobar unhas ideas noutras.
- Resumos, esquemas, mapas conceptuais...
- Recomendar lecturas.
- Usar a B E.
- Traballar con diferentes tipos de texto cuxa dificultade se vaia incrementando ao longo da ESO.
- Reducir a aprendizaxe memorística.
- Que o alumno reelabore coas súas palabras a distinta información recibida .
- Ensinar a diferenciar os feitos das opinións.
- Dar opinión persoal sobre a lectura dun texto/narración...axeitado ao seu nivel.
- Dar opinión persoal sobre lectura de obras, narracións orais...axeitadas ao seu nivel.

A través de todas elas traballamos a competencia

TRATAMENTO DE FOMENTO DAS TIC.

Para o departamento de debuxo quizás o mais importante para o fomento das TIC é o feito de que os alumnos comprendan que as novas tecnoloxías proporcionan ferramentas de gran valor á hora de crear e tratar imaxes é á hora de buscar información que precisan para elaborar traballos, O fomento das TIC es algo sinxelo de lograr na materia que nos ocupa xa que, na actualidade forma parte do currículo da mesma.

A intención do departamento neste aspecto é que os alumnos comprendan que , aínda que as ideas xorden deles do xeito mais sinxelo (este é o proceso mais importante da creación e por iso e fundamental que o comprendan) as posibilidades de xerar imaxes ou buscar información con medios informáticos é enorme.

Dende a materia que nos ocupa procuraremos :

- que os alumnos coñezan os programas de debuxo mais importantes (programas de tratamento de imaxes: photoshop, Gimp, Corel draw, Draw) e que consigan crear imaxes utilizándoos. Para iso, algúns d9os traballos que se proponen no

curso deberán entregarse en soporte dixital (cartel contra a violencia de xénero, postais de nadal...)

-Que para facer os traballos propostos os alumnos accedan a internet desde o centro co fin de buscar información necesaria para a elaboración dos mesmos ou de encontrar imaxes que sexan útiles e que coñezan os límites da utilización das imaxes que baixan de Internet ;

- Trataremos tamén de que o alumno coñeza os traballos de animación mais recentes e mostrarlles a existencia dos programas de animación e de creación 3D mais importantes.

-Buscaremos que o alumno traballe as competencias dixitais desde todos os bloques de contidos , tamén desde o de debuxo técnico , dándolles a coñecer programas sinxelos nos que aplicar este tipo de contidos (xeoxebra, sketchup...)

O traballo na aula de informática é sobre todo importante para que os alumnos se familiaricen co uso de algúns dos programas citados pero, tanto o seu coñecemento como a visita as webs mais interesantes farémolas a través do canón da aula ou, se o visionado ou a interactividade dalgunha de elas así lo precisase, na pizarra dixital.

Os alumnos de primeiro da ESO traballarán as veces na aula cos ordenadores do proxecto Edixgal, que xa teñen instalados os programas de software libre cos que traballaremos (Gimp, Xeoxebra, Inkscape, cámara etc...) Un dos principais obxectivos, é o correcto uso destes dispositivos.

Ademais, xa está en uso a aula virtual de Edixgal, tanto para os alumnos de primeiro como para os pendentes de 2ºESO.

EDUCACIÓN CÍVICA É PREVENCIÓN DA VIOLENCIA.

Neste apartado é moi importante que , a través da materia, atopemos a forma de proporcionar aos alumnos os valores que sustentan a vida en común e a cohesión social; Tamén aqueles valores que favorecen : A liberdade persoal, a responsabilidade, a solidariedade, igualdade, respecto...en definitiva, todos aqueles aspectos que constitúen a base dunha vida en sociedade.

Neste sentido, a nosa materia, ademais de crear un ambiente de traballo no aula de aceptación, respecto e confianza que axude ao alumno a construír unha imaxe positiva de si mesmo e propoñer actividades ou traballos en grupo co fin de crear espazos próximos de convivencia deseña actividades nas que traballa de forma específica contidos deste elementos transversal.

por exemplo:

- O deseño dun cartel contra a violencia de xénero e exposición dos carteis realizados polos alumnos o día 25 no hall do instituto (o departamento colabora ademais co concello de Ribadavia, prestando os carteis de anos anteriores para que sexan expostos pola localidade. Para a realización deste traballo prepárase aos alumnos coa visualización de contido audiovisual, realización de debates... e proporciónaselles material para que reflexionen sobre o tema antes de realizar o traballo.

- Día da muller traballadora: O departamento colabora coa biblioteca na realización deste traballo e involucra ao alumnado no mesmo. Trátase de elixir unha figura feminina e estudar o seu traballo, o que este supuxo na historia e, na maioría dos casos , o que a limitou a súa condición de muller.

- Día da paz: O departamento colabora en actividades para conmemoralo.

- Actividades extraescolares: Planificadas tamén para xerar espazos novos de convivencia (viaxes, visitas a museos..)

E todas aquelas actividades que xurdan no curso e que sirvan para traballar os aspectos que forman parte deste contido transversal.

EMPRENDEMENTO:

Trátase aquí de adquirir destrezas e habilidades necesarias para conseguir un obxectivo proposto. De adquirir conciencia do obxectivo e planificar o modo de logralo.

Sempre que desde esta materia queiramos deseñar propostas de traballo que desenvolvan estes aspectos, as nosas actividades e propostas terán que traballar os seguintes ámbitos:

Capacidade de análise do alumno, capacidade de planificación e execución das fases de traballo, capacidade de superación dos problemas técnicos que aparecen durante a execución e de atopar novas vías , habilidades para traballar en grupo e desenvolvemento da creatividade e da imaxinación para a procura de solucións e alternativas. A gran maioría das propostas do departamento traballan estes aspectos. Podemos dicir entón que desde a materia que nos ocupa traballamos aspectos básicos deste elemento transversal que está directamente relacionado co desenvolvemento da capacidade de sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

Debemos traballar polo tanto: Creatividade, imaxinación, autoconocimiento e autoestima ,aspectos estes reflectidos nos diversos apartados da programación

22. Actividades complementarias e extraescolares

Actividades complementarias e extraescolares

O departamento de debuxo participa e organiza bastantes actividades extraescolares cos alumnos da ESO. Algunha de elas incorpóranse ao currículo e toman forma de traballos a través dos cales estudamos os contidos básicos da materia: Carteis contra a violencia de xénero, postais de nadal, elaboración da axenda escolar, cartel das letras galegas, concurso fotográfico sobre o Ribeiro.....

Por outra banda, é intención do departamento de debuxo, realizar unha visita cultural especialmente dedicada aos alumnos da ESO . O que se pretende é realizar una visita a algún dos museos que temos na comunidade (Ourense, Vigo, Coruña ou Santiago). Antes de organizar a visita o departamento estuda a programación de cada un deles e decide a visita

(sempre tendo en conta as exposicións que ofertan os museos e como se axustan estas á programación, a os aspectos nos que o departamento que profundizar).

Ao longo do presente curso a visita irá tomando forma e quedará constancia delo nas correspondentes actas do departamento e na memoria final do curso de xeito moito mais detallado así como das actividades extraescolares anteriormente citadas (concurso fotográfico, de postais, de carteis...),

23. Mecanismos de revisión, avaliación e modificación das programacións didácticas en relación cos resultados académicos e procesos de mellora

Mecanismos de revisión, avaliación e modificación da programación

Sería convinte que unha vez ao trimestre se realizase un estudio de seguimento das programacións didácticas, quedando os resultados obtidos recollidos en acta de reunión do departamento